Rok XI. Katowice, piątek, dnia 18-go marca 1921. Nr. 64.

GAZETA LUDOWA

Pismo codzienne dla ludu polskiego na Śląsku.

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt. — Przedpłata na pocztach i w ekspedycji miesięcznie 4,00 marki, z odnoszeniem 4,30 marki. Ogłoszenia: za wiersz drobny lub jego miejsce 1 mk. — Reklamy na 3 stronie wiersz 3 mk. — **Redakcja i administracja w Katowicach przy ulicy Holtei'a (Holteistr.) 14. — Telefon 1025. Pocztowe konto czekowe: Wrocław 44029.** Redaktor naczelny: **Aleksy Pająk** w Katowicach.

Baczność Górnoślązacy! Niemcy fałszują gazety polskie!

Niemcy straciwszy wiarę w zwycięstwo swojej sprawy na G. Śląsku, chwycili się ostatecznego oszustwa. Oto chcąc wnieść zamieszanie między czytelników gazet polskich, wydrukowali w Berlinie całemi tysiącami pisma tutejsze polskie, z zachowaniem ich tytułów, formatów, a nawet czcionków. Widzieliśmy już jedno z takich pism pod tytułem „Katolik", które żywo przypomina formatem „Katolika" górnośląskiego. Oprócz berlińskiego „Katolika" Niemcy przygotowali podrobione inne gazety polskie jak n. p. „Grenzzeitung", wychodzącą w Bytomiu.

Ostrzegamy czytelników przed tem nowem ohydnem oszustwem niemieckiem i wzywamy ich, by wszystkich nieuświadomionych o tem powiadomili i wskazywali na to, że tylko te pisma są polskie, które oświadczają się za polską. Wspomniane zaś berlińskie „Katoliki" i „Grenzzeitung", lub inne, przypominające tytułami nasze pisma górnośląskie oświadczają się za Niemcami. Po tem je więc poznacie.

Zawiadamiamy, że władze polskie, dowiedziawszy się o tem oszustwie niemieckiem, wniosły protest do władz koalicyjnych i zażądały, by wszędzie tam, gdzie się te pisma pokażą unieważniono nauczką i karą za ochydny szwindel.

Odpowiedzią ludności polskiej na to ostatnie wstrętne matactwo będzie w dniu 20. marca tłumne oddanie głosów za Polską. To będzie stanowiło kres niemieckiego panowania, niemieckiej zbrodni i oszustwa.

Niemcy wynoszą się z Górnego Śląska.

Katowice, 18 marca. Dowiadujemy się, że właściciele niemieckich gazet wychodzących w Katowicach „Kattowitzer Zeitung" i „Oberschlesische Morgenzeitung" zwrócili się do polskich przedsiębiorców w Warszawie z propozycją kupna gazet. Wydawca Siwinna wyjechał już do Berlina i likwiduje swoje sprawy na G. Śląsku. Podobnie i inne gazety zwróciły się do Polaków z propozycją kupna. W dniu wczorajszym wysłał niemiecki komisarz plebiscytowy Urbanek wszystkie swoje rzeczy do Wrocławia. Podobnie i inni przywódcy hajmattrojerów, jak dr. Foerster, dr. Bloch wywieźli już swoje rzeczy poza G. Śląsk. Nie czują się widać bezpieczni.

Wstrzymanie Komunikacji telefonicznej i telegraficznej na Górnym Śląsku.

Opole, 18 marca. Komisja międzysojusznicza wydała zakaz używania telefonu i telegrafu w ruchu prywatnym w czasie od soboty 19 marca godz. 12 w poł. do poniedziałku 21 marca godz. 12 w południe. W razie śmierci lub nieszczęśliwego wypadku kontroler powiatowy może zezwolić na wysłanie telegramu. Telefony zamknięte są przez całą niedzielę także dla prasy, Komisarjatów plebiscytowych i związków „Heimattreuerów".

(Co dotyczy prośby naszej do Czytelników, wyrażona na innem miejscu dzisiejszego nr. „Gazety Ludowej" w sprawie nadsyłania nam wyniku głosowania z poszczególnych miejscowości, pozostaje im tylko jedna droga: **Przysłać nam wyniki listownie lub na pocztówkach.** O ile list wrzucony zostanie do skrzynki pocztowej na dworcu lub wprost do pociągu, odjeżdżającego do Katowic, najpóźniej około północy (w nocy na poniedziałek), otrzymamy go w poniedziałek rano tak wcześnie jeszcze, że możemy wynik podać w gazecie.

Wezwanie do kolejarzy, przybyłych na głosowanie.

Wydział kolejowy przy Polskim Komisarjacie Plebiscytowym uprasza wszystkich przybyłych na głosowanie kolejarzy, podasystentów i kierowników jazdy, asystentów i naczelników stacji i ekspedycji, kierowników parowozów, palaczy, egzaminowanych na kierowników parowozów, nadkonduktorów by bezwłocznie zgłosili miejsce tymczasowego swego zamieszkania na G. Śląsku w Polskim Komisarjacie Plebiscytowym w Bytomiu, hotel „Łomnitz" pokój 22.

Polscy emigranci przyjeżdżają.

Bytom, 17 marca. Dzisiaj przyjechał dalszy transport emigrantów z Polski. Reszta transportów przybędzie w następnych dniach. Emigranci są witani bardzo serdecznie przez tutejszą ludność. Na dworcu oczekują ich delegaci Polskiego Komitetu Plebiscytowego, oraz tłum publiczności. Nastrój wśród emigrantów jest bardzo dobry. Wśród wszystkich jest pewność zwycięstwa.

Francja również ściąga podatek od towarów niemieckich.

Paryż, 18 marca. Doumer przedłożył francuskiej izbie posłów projekt ustawy, na mocy której podlegać mają podobnie jak w Anglji opodatkowaniu towary, pochodzące z Niemiec. — Minister finansów ze swej strony we wtorek przedłoży ustawę o cłach na towary niemieckich.

Przyjazd posłów francuskich na Górny Śląsk.

Bytom, 17 marca. Dzisiaj przyjechała do Bytomia pierwsza część posłów do parlamentu francuskiego. Druga część ma przyjechać jutro. Posłowie francuscy chcą być świadkami plebiscytu, ażeby następnie zdać bezstronną opinję o tem przed opinją publiczną państw koalicyjnych.

Zniesienie bezprawnego rozporządzenia kontrolera raciborskiego.

Opole, 17 marca. Włoski kontroler na powiat raciborski major Invrea wydał 7 marca rozporządzenie, nakazujące wszystkim mieszkańcom przyjmowanie do swych mieszkań emigrantów. Rozkazał również urzędom gminnym odstąpić na mieszkania dla emigrantów, szkoły i budynki gminne. Na interwencję Polskiego Komisarjatu Plebiscytowego Komisja Koalicyjna zniosła to rozporządzenie włoskiego kontrolera, jako sprzeczne z zarządzeniem Komisji Koalicyjnej.

Wotum zaufania dla Brianda.

Paryż, 18 marca. W odpowiedzi na interpelację w sprawie ściągania 50 proc. opłaty od towarów niemieckich w Anglji, wygłosił francuski prezydent ministrów Briand w izbie posłów wielką mowę, w której oświadczył ponownie z całą stanowczością, że Francja nie spocznie, aż Niemcy zapłacą, do czego się zobowiązali w traktacie pokojowym. Izba wyraziła Briandowi swoje zaufanie 491 głosami przeciw 70 głosom.

Rodacy!

Cały świat ma oczy zwrócone na Was i z zapartym oddechem czeka wyniku wielkiego głosowania ludowego na Górnym Śląsku.

Gdzie tylko bije serce polskie, czuje ono dzisiaj z nami a w dniu 20-go marca duch całego narodu polskiego unosić się będzie nad G. Śląskiem.

W przyszłą niedzielę rozstrzygną się losy Górnego Śląska, z kartką wyborczą w ręku macie wypowiedzieć, czy chcecie i na przyszłość znosić ciężkie jarzmo niewoli i wyzysku niemieckiego, czy też pragniecie połączyć się na wieki z Macierzą Polską i na zawsze zapewnić sobie i waszym potomkom wolność, dobrobyt i szczęście.

Wiemy, że olbrzymia większość mieszkańców Górnego Śląska dawno już powzięła swoje postanowienie, wiemy, że dzień 20-ty marca dla ludu polskiego będzie dniem zwycięstwa i wyzwolenia z wiekowej niewoli.

W ostatniej jeszcze chwili zwracamy się do was, kochane siostry i kochani bracia, abyście w tę pamiętną palmową niedzielę wszyscy jak jeden mąż spełnili obowiązek względem swoich rodzin, swoich dzieci, wnuków i prawnuków, względem Górnego Śląska i Polski, i wszyscy oddali kartkę na której widnieje napis „Polska — Polen".

Nie wystarczy oddać samemu kartkę wyborczą taką jaką ci oddać nakazuje sumienie polskie, ale każdy z nas ma obowiązek dopilnować, aby krewni, przyjaciele i znajomi poszli na głosowanie i polską oddali kartkę. Naszym obowiązkiem jest dopilnować, ażeby wszyscy Górnoślązacy bez wyjątku poszli na te pamiętne wybory i głos za Polską oddali.

Zwycięstwo Polski jest pewne, bo lud polski stoi jak mur w obronie swojej świetlanej przyszłości, i nie pozwoli więcej barbarzyńskiemu wrogowi panoszyć się na tej prastarej piastowskiej ziemi. To powinni sobie wziąć do serca przedewszystkiem wszyscy ci, którzy uległszy zniemczeniu i zatruwszy swą duszę jadem pruskim wciąż jeszcze wysługują się odwiecznemu wrogowi ludu górnośląskiego. W ostatniej chwili wzywamy ich, szczególnie mieszczan i urzędników aby się opamiętali i stanęli w jednym szeregu z ludem od którego i w przyszłości zależeć będzie ich dobrobyt gospodarczy.

Odzywamy się także do wszystkich tych Górnoślązaków, którzy wziąwszy od Niemców pieniądze, zdradzają swych braci i chcą zaprzedać ich jak Judasz Chrystusa. Opamiętajcie się w ostatniej chwili!

A do wszystkich tych, którzy urodzili się na Górnym Śląsku i z obcych krajów teraz przybyli do nas aby wziąć udział w tej wiekopomnej walce o przyszłość Górnego Śląska, apelujemy aby przypomnieli sobie wspólność krwi, wspólną naszą nieszczęsną przeszłość i razem z ludem górnośląskim oddali swe głosy za Polską, która jest naszą wspólną Matką i zapewnia nam wolność, szczęście i dobrobyt.

Dołóżmy wszystkich sił, aby dnia 20-go marca r. b. lud górnośląski stał się panem swojej własnej ziemi.

Niemiec jak szatan walczy kłamstwem, przekupstwem i gwałtem. Żadnym środkiem nie gardzi, aby tylko zachować Górny Śląsk, który ma płacić za niego setki miljardów jako pokutę za jego barbarzyństwa wojenne. W ostatniej chwili rozpuszczać będzie niestworzone kłamstwa, aby zohydzić lud górnośląski i podkopać znaczenie Polski i zachwiać wiarę w nią ludu naszego. Nie wierzcie temu co mówią agitatorzy niemieccy, nikczemne ich piśmidła i kłamliwe odezwy.

Za Niemcami na Górnym Śląsku walczą barbarzyński rząd prusko - niemiecki, wyzyskujący nas dotąd kapitaliści i junkrzy niemieccy, nasłani tu dla ciemiężenia naszego urzędnicy z Niemiec i zgraja zbrodniarzy, którą na czas plebiscytu tu do nas nasłano. Za Polską oświadcza się lud, bez względu na język, wiarę i pochodzenie, chłop, robotnik i ich synowie, którzy do innych warstw należą. I ten lud górnośląski odniesie tryumf niebywały. Zwycięstwo jego zadziwi świat cały. W przyszłą niedzielę padną nareszcie nasze kajdany, wstąpimy do raju wolności, a w całej Polsce i ze wszystkich serc polskich wyrwie się olbrzymi krzyk radości:

Niech żyje wolny Górny Śląsk w połączeniu z niepodległą ludową Rzeczypospolitą Polską!

Bytom, dnia 15. marca 1921 r.

Polski Komisarjat Plebiscytowy
Wojciech Korfanty.

Narodowa Partja Robotnicza
Franciszek Roguszczak.

Polska Partja Socjalistyczna
Józef Binjszkiewicz.

Śląskie Zjednoczenie Ludowe
Dr. Feliks Biały.

Śląska Partja Ludowa
Feliks Kupilas.

Pouczenie dla głosujących.

1) Każda gmina, każdy większy obszar dworski głosuje osobno, może być w nich jeden albo więcej lokali do głosowania. Gdzie znajdują się lokale i w którym kto głosuje, będzie ogłoszone w gazetach i plakatami.

2) Dowiedz się zaraz, gdzie głosujesz, w którym lokalu, w której ulicy, w której sali. Zapisz to sobie dobrze lub zapamiętaj!

3) Idź na głosowanie jaknajwcześniej, nie odkładaj na ostatnią chwilę. Zabierz ze sobą do głosowania czerwoną legitymację, jeżeli należysz do kategorji A, to znaczy jeżeli jesteś urodzonym Górnoślązakiem, i tutaj stale mieszkasz.

Jeżeli jesteś emigrantem, zabierz ze sobą wykaz głosowania z fotografją! Jeżeli należysz do kategorji C, zabierz ze sobą zieloną legitymację i legitymację wyborczą!

Pamiętaj o tem, że bez tych dokumentów nie będziesz dopuszczony do głosowania.

4) Jeżeli papiery twoje i dokumenty nie są w porządku, idź w piątek lub w sobotę do komitetu parytetycznego twojej gminy i zażądaj poprawienia ich. Tak samo jeżeli jeszcze nie otrzymałeś czerwonej legitymacji, lub legitymacji wyborczej, o ile należysz do kategorji B lub C, idź do Komitetu Parytetycznego i zażądaj jej. Gdyby ci odmówiono, idź zaraz do Polskiego Doradcy przy kontrolerze, który urzęduje w mieście powiatowem.

5) Głosowanie odbywa się zapomocą kartek z napisem „Polska — Polen". Kartki te są z białego papieru i drukowane. Nie wolno na nich nic dopisywać, ani też rysować, powinne być całe, nie zniszczone, nie zbrudzone. Uważaj, żeby napis na kartce był Polska — Polen. Inne kartki n. p. „Polen Polska" są nieważne, rozdają je Niemcy, aby was w błąd wprowadzić.

6) Kartkę taką z napisem „Polska — Polen" dostałeś lub możesz dostać u polskiego męża zaufania. Włóż ją idąc do głosowania do kieszeni, lub książki do nabożeństwa. Gdy wejdziesz do sali głosowania, czekaj cierpliwie na twą kolej. Potem gdy zbliżysz się do stołu przewodniczący da ci kopertę urzędową z pieczątką Koalicji i dwie kartki, jedną za Polską, drugą za Niemcami. Weź to i wejdź do budki.

7) W budce nie może cię nikt widzieć, nie wolno tam nikomu być prócz ciebie, gdyby tam ktoś za tobą wszedł, wróć na salę i powiedz o tem głośno przewodniczącemu. W budce popatrz najpierw czy koperta jest całkiem pusta, włóż do koperty kartkę z napisem „Polska — Polen", najlepiej tę, którą ze sobą z domu przyniosłeś, kartkę z napisem „Deutschland — Niemcy" potargaj i zniszcz.

8) Wyjdź następnie z budki, wróć do przewodniczącego i włóż kopertę z kartką do urny! Pamiętaj o tem, że wolno do koperty włożyć tylko jedną kartkę, jeżeli byś włożył kilka takich samych, to tylko jedna będzie liczona. Jeżelibyś włożył przez pomyłkę dwie różne kartki, będzie głos twój unieważniony. Uważaj więc, aby koperta była pusta i abyś włożył do niej tylko kartkę z napisem „Polska — Polen".

9) Nikomu nie wolno zaglądać do tej koperty, którą ty do urny wrzucasz. Nie wolno też nikomu tej koperty ci odbierać. Sam masz ją włożyć do urny.

10) Po głosowaniu otrzymasz papiery twoje z powrotem, z umieszczoną na nich pieczęcią, na znak, że już głos oddałeś.

11) Niewidomi, nie umiejący czytać i pisać i bardzo ciężko chorzy, lub starzy, mogą zjawić się w lokalu wyborczym w towarzystwie osoby, do której mają zaufanie. Ta osoba ma prawo też wejść razem z nimi do budki.

12) Trzymaj się ściśle tych wskazówek, gdyby ci mówiono, że masz inaczej postępować, nie wierz im, bo to pewnie płatni zwolennicy Niemców.

Ważne dla głosujących!

Dowiadujemy się, że emigranci z Niemiec dostali od hajmattrojerów nakaz, iż mają przynieść z sobą kartkę „Polska — Polen", którą otrzymają w dniu głosowania z biura wyborczego. Kartka ta ma im służyć za dowód, że drugą kartkę „Deutschland — Niemcy" wrzucili do urny, czyli, że głosowali za Niemcami. Dopiero gdy przedłożą kartkę „Polska — Polen" swej grupie hajmattrojerskiej dostaną od Niemców przyrzeczone im odszkodowania za stracone dni pracy. W ten sposób Niemcy chcą zmusić każdego do głosowania za Niemcami, krępując jego wolę.

Wobec tego wzywamy wszystkich naszych czytelników, by każdemu emigrantowi z Niemiec, z którym będą mieli sposobność zetknąć się i rozmówić, dali kartkę z napisem „Polska — Polen", którą mogą dostać u mężów zaufania w poszczególnych gminach. Niech emigrantom poradzą, by przy głosowaniu tę kartkę włożyli do koperty i oddali do urny wyborczej, kartkę zaś którą otrzymają przy stole w biurze do głosowania niech schowają, by się mogli nią wykazać w Niemczech.

W ten sposób zniweczy się niecne zamiary niemieckie.

Jeszcze jedna bardzo ważna rzecz. Mianowicie Niemcy rozdają kartki z napisem „Polska — Polen" **lecz w pobliżu dolnego prawego lub lewego boku jest półkoliste wcięcie. Kartki takie są nieważne, bo są znaczone. Niemcy właśnie liczą na to, że Polacy będą oddawali te kartki przy głosowaniu. Przestrzegamy przed tym głupim manewrem niemieckim. Prawdziwe kartki polskie dostać każdy może od mężów zaufania i w polskich komitetach gminnych.** Od nich więc odbierajcie kartki i dajcie je także emigrantom z Niemiec.

Baczność Bracia Rolnicy!

Chwila porachunku nadeszła!

Oto nastaje dla Was, kochani Bracia w siermiędze nowa era wolności i równości, która w Waszym spoczywa ręku. Lud wiejski w Polsce dokonał cudu Wisły, broniąc skrawka po skrawku swej Ojcowizny przed nawałą bolszewicką, a Ty rolniku górnośląski, który przez 150 lat niewoli i męczeństwa nie straciłeś hartu ducha, czy zaprzesz się ziemi ojców Twoich? Nie ulaj Rolniku temu nikczemnemu gadowi pruskiemu, który dzisiaj przed Tobą łasi się obiecując Ci złote góry.

Ludu rolniczy! Czy dawno temu, jak ostatnią krowę z obory i ostatnie ziarno ze spichrza ten sam gad krzyżacki ci zabierał? Czy dawno temu, jak hakata wywłaszczała Cię z Twej prapojców ziemi? Czasy się zmieniły. Dzisiaj Ty ludu jesteś panem swej ziemi.

Dzisiaj, kiedy wielka własność traci grunt pod nogami, nie może już dłużej utrzymać się na ziemi, która jest Twoją obiecuje Ci okruszki z Twojego dziedzictwa.

Bracia! Wzywamy Was, abyście nie szli na lep obiecanek junkrów których dobrze znacie.

Stańcie wszyscy jak jeden mąż, solidarnie ramię przy ramieniu, gdyż tylko w gromadzie jest siła, którą żadna przemoc krzyżacka nie zwycięży. Niechaj nikogo w dniu 20. marca 1921 roku nie braknie, niechaj wszystkie głosy ludu śląskiego wydadzą wyrok kartką głosowania: „Polska — Polen"!

A dziatki i całe przyszłe pokolenie Wasze czcić Was będą jako wybawców i sprawiedliwych sędziów po wieki wieków!

1) Obcym ludziom nie dawaj kartki, ani upoważnienia wyborczego do ręki.

2) Uważaj, aby kartka Twoja do głosowania nie była uszkodzona ani poznaczona, gdyż głos Twój byłby nieważny.

Śląski Związek Kółek Rolniczych

F. Kupilas, prezes. R. Lubos, sekretarz.
F. R. Przędziono, skarbnik.

Województwo Śląskie będzie miało własną walutę.

Komisja skarbowo budżetowa zajmowała się w dal z m ci gu wnioskiem posła Ostjecki w sprawie utworzenia własnej waluty dla Województwa Śląskiego. Minister skarbu oświadczył, że nowa waluta na G. Śląsku będzie wprowadzona tylko za zgodą Sejmu Śląskiego jako przedstawiciela ludności G. Śląska. Już artykuł 10 ustawy konstytucyjnej dla G. Śląska zapewnia ludności tego kraju, że marki niemieckie nie będą pod żadnym warunkiem poddane przymusowemu wykupowi na rzecz państwa. Ministerstwo Skarbu poczyniło te starania, aby w okresie przejściowym po przyznaniu G. Śląska Polsce nie nastąpił tam brak środków pieniężnych. Sfery finansowe w Francji i Anglji zapewniły Rządowi Polskiemu miljardowe kredyty dla rozwoju życia gospodarczego G. Śląska.

Komisja skarbowo - budżetowa Sejmu Polskiego przyjęła w dalszym ciągu oświadczenie ministra Skarbu, że sprawę waluty ma rozwiązać specjalna Komisja, złożona z 6 przedstawicieli ludności G. Śląska, trzech członków Sejmu i dwóch, powołanych przez Ministerstwo Skarbu.

Sejm polski stoi na stanowisku, że ludność górnośląska ma sama rozstrzygnąć o tem, jak sobie wyobraża rozwiązanie sprawy pieniężnej w Województwie Śląskiem. Ani Rząd Polski ani żadne inne czynniki państwa polskiego nie będą wywierały na ludność tego kraju żadnego nacisku. Ministerstwo Skarbu zabezpieczy ludność górnośląską przed jakąkolwiek stratą, która może wyniknąć w okresie przejściowym między plebiscytem a ostatecznem przyłączeniem G. Śląska do Polski. Wszelkie pogłoski niemieckie o tem, jakoby przyłączenie G. Śląska do Polski przyniosło mogło ludności straty majątkowe, są pozbawione wszelkiej podstawy. O swoich sprawach państwowych i pieniężnych będzie rozstrzygał sam lud górnośląski, a nie rząd i Sejm Polski.

Uwadze powstańców górnośląskich

Centralny Kom. Pleb. w Warszawie postanowił wręczyć wszystkim wdowom i nieletnim sierotom po powstańcach górnośląskich książeczkę oszczędnościową Banku Przemysłowców na 20 tysięcy marek polskich od osoby. Inwalidzi powstańcy i ich rodziny zostaną zaś w ten sam sposób odszkodowani według miary ich niezdolności do zarobkowania z powodu okaleczenia lub choroby, nabytej w powstaniu. Rodzice poległych, nieżonatych powstańców zostaną również odszkodowani, o ile poległego syna należy uważać jako ich żywiciela.

Przegląd polityczny.

Zajęcie Berlina — sprzedaż okrętów niemieckich.

Na onegdaisezem posiedzeniu angielskiej Izby Gmin poseł Bottomley postawił wniosek domagający się od sprzymierzonych obsadzenia Berlina. Na tem posiedzeniu zwrócono również uwagę, ażeby zająć okręty niemieckie, które jeszcze pozostały i sprzedać, aby w ten sposób częściowo zwrócić szkody z zatopienia okrętów przez Niemców.

Ile Niemcy mają rożnym państwom płacić?

Koalicyjna komisja odszkodowań przedłożyła rządowi niemieckiemu materjały dotyczące żądań poszczególnych państw Ententy co do odszkodowań za straty w czasie wojny światowej. Francja oblicza swoje szkody na 218 miljardów 542 miljony franków; Anglja — 2 miljardy 542 miljony 294 tysiące funtów szterlingów; Włochy — 33 miljony 87 tysięcy lirów, 128 490 000 funtów szterlingów i 37 926 000 franków; Japonja — 822 080 000 jenów, **Belgia 36 630 000 franków belgijskich, Polska — 9 miljardów 806 miljonów 831 tysięcy franków, 4 385 043 000 rubli w złocie i 50 000 000 marek niemieckich. Odszkodowania zaś innych państw mniejszych sięgają setek miljardów marek.**

Kronika.

Doniesienie do prasy.

Osoby kategorji B, o prawie głosowania których Międzysojusznicza Komisja Rządząca nie wydała dotychczas jeszcze orzeczenia, zostaną o dotyczącem ich orzeczeniu powiadomieni telegraficzne. Wyborcza karta ich służąca jako przepustka zostanie przesłaną niezwłocznie burmistrzowi we Wrocławiu, który każe ją im wręczyć po okazaniu wymienionego powyżej telegramu po przybyciu ich na główny dworzec wrocławski.

Walka Niemców z marką polską.

Znów otrzymujemy wiadomości, że lada dzień Niemcy zaczną rozrzucać marki polskie. Do samego miasta Królewskiej Huty np. przekazano na powyższe cele miljon marek. O ile zdołaliśmy stwierdzić, będą to pieniądze sfałszowane, prawdopodobnie z wrocławskich fabryk żydowskich. Ostrzegamy więc i zwracamy uwagę Rodaków na ten nowy sposób niemieckiej agitacji

Katowice. (Nach der Heimat...) Nakaz opuszczenia Górnego Śląska otrzymali tutejsi wachmistrze kryminalni Sassin i Oberwetter.

Zawodzie. (Niemieckie urzędy krzywdzą wdowy po inwalidach wojskowych.) Ewa Lendlowa, wdowa po śp. Karolu, który w roku 1914 padł na froncie francuskim, pobierała w Zawodziu w powiecie

Prośba do naszych Czytelników.

Donoście nam o wynikach głosowania.

Szanownych Czytelników naszych z wszystkich okolic Górnego Śląska prosimy o natychmiastowe doniesienie nam wyniku głosowania w poszczególnych miastach i gminach. Głosowanie jak wiadomo, kończy się w niedzielę o godz. 8 mej wieczorem i biuro natychmiast przystępuje do przeliczenia głosów. Najważniejszem jest podanie liczb, ile głosów padło za Polską a ile za Niemcami, ale ważnem też jest, ilu było uprawnionych do głosowania, ile głosów oddano, ile było nieważnych itd. O ile przed północą lub około północy odjeżdża jeszcze jaki pociąg do Katowic, wystarczy wynik głosowania posłać nam listownie lub na zwykłej karcie pocztowej, bo otrzymamy go wtedy już rano około godz. 7-mej. O ile zaś pociąg odjeżdża dopiero nad ranem, radzimy dopisać na kopercie **„Express"** i podkreślić czerwonym ołówkiem. Na list ekspresowy należy nakleić znaczków za 1,10 mk. Koszta chętnie zwrócimy. Ale wszystkie listy z doniesieniami należy wrzucić do skrzynki pocztowej na dworcu kolejowym, bo wrzuconych na poczcie nie odebralibyśmy nazajutrz lecz dopiero później. Uzyskany tym sposobem rezultat będziemy w stanie podać w „Gazecie Ludowej" jeszcze w poniedziałek rano. Oczywiście można donosić także telefonicznie.

Adres telefoniczny jest: Kattowitz, Telef. Nr. 1025.

Adres dla listów zwyczajnych: „Gazeta Ludowa" Kattowitz O.-S. Schliessfach Nr. 267.

Adres dla listów ekspresowych (Eilboten): „Gazeta Ludowa" Kattowitz O.-S., Holteistr. 14.

Światłych wiarusów prosimy więc o spieszne doniesienia, abyśmy w poniedziałek rano mogli podzielić się z Czytelnikami wiadomościami, jak głosowanie wypadło.

Redakcja „Gazety Ludowej."

katowickim, jako w miejscu swego zamieszkania po 33 marki renty. Od stycznia wstrzymano tę wypłatę całkowicie. Oświadczono wdowie, że renty więcej nie otrzyma, ponieważ trzyma za Polską. Przeciw temu krzyczącemu bezprawiu i krzywdzie wniosła biedna wdowa protest do władz niemieckich, jak dotychczas, jednak bez skutku. Oto jak Niemcy opłacają dziś za krew tych, którzy na polach bitew przelewali ją obficie w interesie Rzeszy niemieckiej. Jest to wielkie ostrzeżenie dla wszystkich, którzy chcą Niemcy wybrać jako swoją przyszłą ojczyznę!

Bytom. (Przyjazd polskich emigrantów z Francji). W poniedziałek, 14 b. m. wieczorem przyjechało do Bytomia kilkunastu polskich robotników z Francji dla wzięcia udziału w głosowaniu. Emigranci ci pochodzą częściowo z Alzacji i Lotaryngii częściowo z północnych prowincji Francji. Zaopiekowały się nimi polskie czynniki plebiscytowe.

Chropaczów. (Baczność). Niemcy nie ustają w swych usiłowaniach unieważnienia legitymacji wyborczych. Coraz częściej np. w ostatnich czasach stwierdzane są wypadki zamiany fotografji na wnioskach, przyczem urzędnik niemiecki przykłada pieczęcie i podpisuje, że wniosek z fotografjami się zgadza. Jeden dowód więcej, jak sami musimy pilnować, by dokumenty nam wystawiane były w porządku.

Stary Bieruń. Tutejszy nauczyciel Magura, były oficer pruski, organizował bojówki niemieckie, rozdzielał pomiędzy ludzi pieniądze, aby ich przekupić, odbywał nocne tajne schadzki ze swoją bandą. Za to miał zostać aresztowanym. Policja tutejsza już miała odpowiedni rozkaz, lecz udało mu się uciec. Kobiety, które pieniądze odebrały od Magury, będą mimo to wszystkie za Polską głosowały. Na resztę bandy ludność tutejsza będzie miała baczne oko. Prawdopodobnie i oni zostaną aresztowani.

Z powiatu raciborskiego.

Raszczyce pow. Raciborski. Pruska gorliwość o chwałę Bożą nie zna granic. W ślad za duchowieństwem hakatystycznem idą i organiści germańscy, którzy obierając sobie ten zawód nie na chwałę Bożą, lecz chleb i inne względy mają na celu.

W ostatnich dniach zaszły w naszej parafji dwa nowe smutne fakty, które w historji męczeństwa polskiego winny być zanotowane, t. j. strejk organisty naszego i tragiczna śmierć śp. Pawła Fiura z Adamowic.

Co do faktu pierwszego — to z powodów niezbadanych (podobno, że ks. proboszcz, który jest bezpartyjnym, nie trzyma strony za Niemcami) obrażony hakata - organista raszczycki pan Foltyn zastrejkował i nie tylko, że sam podczas nabożeństw nie gra na organach, ale sprzeciwia się i niedopuszcza nikogo w zastępstwie. A skądże mu taka władza i prawo? czy może nadał mu ją miejscowy „Wachtmeister" p. Schwan? Dziwna rzecz, że w kościele katolickim i czysto polskim brutalny prusak - parobek dyktuje uwagi gorliwemu kapłanowi i zamyka organy! A dozór kościelny cóż na to, gdzież jego władza? Za co ten organista - pasożyt bierze pieniądze?

Apelujemy do was parafjanie obu wiosek: Raszczyc i Adamowic, abyście energicznie zabrali się do dzieła i zupełnem zaufaniem obdarzyli swego świątobliwego duszpasterza ks. Kendziorę — bo prowadzi on was do prawdy, szczęścia i zbawienia, a wszystkich wrogów naszej wspólnej sprawy usunęli jako chwast i śmieci ze zagród naszych. Bo jakaż będzie nasza przyszłość, jeśli na nieszczęście Górny Śląsk nadal pozostanie w niemieckiej przemocy i niewoli? Wtedy i kościoły nam zniwelują, bo kto kapłana nie umie uszanować, ten i kościoła i Boga nie uszanuje; ustaną wtedy nasze piękne nabożeństwa polskie i w końcu zamiast katolickiego kapłana ujrzymy pastora prawiącego nam o wszystkiem tylko nie o religji. Brońmy przeto w dniu głosowania naszych praw, naszej narodowości i religji.

Za dobrodziejstwa pyszałkowatemu p. Foltynowi, który domaga się, by go miejscowy ks. proboszcz na klęczkach prosił o spełnianie jego obowiązków, serdecznie dziękujemy i prosimy go uprzejmie o natychmiastowy wyjazd pod eskortą p. Schwana do Holandji jako przyboczny graick Wilusia (na lament Jeremijarza).

Odwagi parafja i i wogóle wszyscy rodacy! Sprawa święta i sprawiedliwa musi zwyciężyć. Precz z luter kami prusakami! Niech żyje katolicka Polska i Duchowieństwo polskie! Cześć idealnej Polsce! Prof. W. J. Rzadkowski.

Adamowice pow. Raciborski. Dnia 14. bm. odbył się pogrzeb śp. Pawła Fiura. Zginął przed tygodniem w skrytobójczy sposób w nocy na polach między Bogunicami i Łyskami (Liski) osierocając żonę i dzieci. Kto go zabił i w jaki sposób niewiadomo. Pewnem jest tylko to, że nieboszczyk pił razem z p. Adolfem Wolnikiem, Hettmatstreuerem z Bogunic i że w te sprawy wmięszany jest jakiś żandarm z Lisek. W karczmie śp. Fiur podobno miał się wyrazić: „Smolić na pierońskich Niemców", i jak okoliczności świadczą to miało być przyczyną tragicznej śmierci. Niemcy twierdzą, że Fiur sobie sam życie odebrał — ale skąd ta pewność? Świadkowie zaś (niejaki Wieczorek z Lisek) twierdzą, że mordowany wołał o ratunek, co nas przekonywa, że sam sobie życia nie odebrał. Tembardziej, że żandarm podobno zabronił p. Wieczorkowi śpieszyć proszącemu z pomocą.

Rodacy! Jak się ta sprawa przedstawia nie wiemy; jedno tylko wiemy, że pod pruskiem panowaniem sprawiedliwość niema do nas przystępu i że wszelkie sądy (niemieckie) tylko na naszą niekorzyść wydają wyroki. Dosyć już tego! W dniu 20. marca odbędzie się ogólny sąd i obrachunki, my sami będziemy sędziami i mamy rozstrzygnąć o naszych krzywdach do nieba o pomstę wołających. Pozbędziemy się raz na zawsze wszelkich krzywd, jeśli oddamy głos za Polską, która nie zna mordów i bezprawia. W osobie śp. Fiura Polska straciła jeden głos; legitymację uprawniającą śp. Fiura do głosowania zabrał wzmiankowny żandarm i o zwrót której musiał się starać Miejscowy Komitet Parlamentaryczny. Widocznie Niemcom potrzebna była takowa dla celów wiadomych. Cześć nowemu męczennikowi polskiemu w niebie. W. J. Rz.

Wydawnictwo i druk: „Gazeta Ludowa", Ksiądz Paweł Pospiech, Drukarnia i zakład wydawniczy, Katowice.
Za redakcję: Henryk Ciemięga w Katowicach.

Numer niniejszy obejmuje 8 stron.

Obwieszczenie.

W celu zapobieżenia zarazy bydła (dżumy) wydał prezydent rejencyjny p. i. następujące zarządzenia:

1. Tak zw. mały ruch pograniczny żywym drobiem jest zakazany. Gęsi i inny drób można w małym ruchu pogranicznym tylko zarżnięte i oskubane wprowadzać. Wole tego drobiu muszą być, jeżeli tego już poprzednio nie uczyniono, na przejściu granicznem usunięte i unieszkodliwione.

2. Targi na bydło, owce, kozy, które już teraz z powodu zarazy pyska i racic odbywać się nie mogą, są i nadal w obrebie obszarów obsadzonych zakazane.

3. Naglace ubicia bydła w obszarach obsadzonych trzeba bezpośrednio panom weterynarzom z wykluczeniem rewizorów mięsa laików — przekazać.

By zapobiedz rozwleczeniu zarazy bydła, uprasza się ludność, powyższe zarządzenia ściśle przestrzegać.

Katowice, 14 marca 1921 r.
Specjalna Policja Górnego Śląska.

Obwieszczenie!

Czyniąc zadość potrzebie i by mieć znak pamiątkowy z czasu plebiscytu, wydaliśmy

specjalne pieniądze

opiewające na 1 markę, 2 marki i 5 marek. Wydanie nastąpi dnia 19 bm. w naszej głównej kasie miejskiej. Prosimy kupiectwo i pozostałe obywatelstwo o przyjmowanie przy płaceniu tych specjalnych pieniędzy.

Katowice, dnia 15-go marca 1921 r.
Magistrat.

Wydzielanie żywności.

W czasie od 21 marca do 3 kwietnia 1921 r. wydzielać się będzie za poprzedniem zameldowaniem, które winno nastąpić do poniedziałku, dnia 21 marca 1921 r.:

a) 2 paczki słodnika (1,50 mk.) na odcinek 25 karty na środki spożywcze.
b) 500 gr płatków owsianych (3,45 mk.) na odcinek 26 tej samej karty.
c) 200 gr mąki do gotowania (1,84 mk.) na odcinek 27 tej samej karty.
d) 250 gr mąki jęczmiennej dla dzieci (2,40 mk.) na odcinek 77
250 gr grysiku pszennego (0,95 mk.) na odcinek 78 i
1 paczkę sucharków (1,95 mk.) na odcinek 79 obydwu kart na środki odżywcze.

Kupcy winni odłączone odcinki wręczyć miejscu liczenia znaczków naszego Urzędu Żywnościowego do środy, dnia 23 marca 1921 r.

Katowice, dnia 16 marca 1921 r.
Magistrat.

W przyszłym tygodniu otrzyma ludność swój przydział mąki na chleb składający się
z 60% mąki żytniej i
z 40% mąki pszennej.

Katowice, 16 marca 1921 r.
Magistrat.

Sprzedaż kartofli.

U handlarzy kartofli H. i B. Lizoka są kartofle na sprzedaż. Kwity na kupno wystawia się w naszym Urzędzie Żywnościowym, ulica Młyńska 4, I. wejście, 2 piętro, pokój nr. 19/20.

Katowice, 16 marca 1921 r.
Magistrat.

OŚWIADCZENIE
górnośląskiego wielkiego przemysłu!

Górnośląskie hakatystyczne pisma ogłosiły w ostatnich dniach metrowe oświadczenie „przemysłu węglowego", które mijają się zupełnie z prawdą. Dwa tuziny przybyszów z „Vaterlandu", z których jeden tylko jest Górnoślązakiem a dwóch czy trzech katolikami, ma czelność występować w roli obrońców górnośląskiego ludu! Nie dość na tem, że ci przybysze zabierają Górnoślązakom najlepsze stanowiska, że przy pomocy żandarma pruskiego wysysają ostatnią kroplę krwi z górnośląskiego robotnika i urzędnika, to jeszcze chcieliby w ostatniej chwili głosowania ludowego sterroryzować lud śląski, aby i nadal pozostał powolnem narzędziem w ich ręku.

Daremny trud i wysiłek!

My pracownicy fizyczni i umysłowi, krew z krwi i kość z kości ludu górnośląskiego,

My, którzyśmy własną inteligencją i trudem stworzyli cały bogaty przemysł górnośląski,

My, synowie górnośląskiego ludu, który jest jedynym prawowitym właścicielem wszystkich bogactw G. Śląska

oświadczamy uroczyście,

świadomi pełnej odpowiedzialności wobec naszych rodzin i wszystkich przyszłych pokoleń:

że Górny Śląsk w razie przyłączenia do Niemiec, wydanym będzie na pewną śmierć gospodarczą,

że w razie przyłączenia Górnego Śląska do Niemiec, wyparłyby nas z ziemi ojczystej niemieckie masy bezrobotnych, liczących dziś już na miljony robotników i urzędników,

że musielibyśmy wszyscy pójść na obczyznę jako żebracy i ostatni nędzarze-emigranci,

że oddalibyśmy dzieci i wnuki nasze na pastwę hakatystycznej trucizny i zarazy,

że uważanoby nas w przyszłości już nie za obywateli drugiej klasy, lecz wprost za bydło robocze.

Dlatego w dniu 20-go marca

głosują właściwi i prawowici reprezentanci przemysłu górnośląskiego t. j. cały stan robotniczy i urzędniczy, jak jeden mąż

za Polską!

gdyż wiemy,

że tylko z Polską jesteśmy silni i tylko z nią ekonomicznie związani,

że Polska przed wojną zaopatrywała całą Europę środkową w surowce i tanie środki żywności,

że Polska tworzy dla górnośląskiego przemysłu najkorzystniejszy rynek zbytu,

że Polska jest najważniejszą bramą handlową dla bliskiego i dalekiego wschodu,

że Polska zobowiązała się uroczyście w Sejmie warszawskim, iż na Górnym Śląsku zatrudnieni będą w urzędach i na wszystkich stanowiskach przedewszystkiem synowie i córki górnośląskiego ludu bez względu na ich język potoczny.

Zastępcy górnośląskiej pracy i skarbów naturalnych
następujących koncernów przemysłowych:

Bergwerks-Gesellschaft Georg von Giesches Erben
Katryniok Zeitz

Bismarckhütte Aktiengesellschaft
Krawietz

Borsigwerk, Aktiengesellschaft
Weinhold Wojtacha

Cons. Gleiwitzer Steinkohlengrube
Woznitza Schnapka

Czernitzer Steinkohlen-Bergbau-Aktiengesellschaft
Weiner Rosner

Donnersmarckhütte Oberschl. Eisen- u. Kohlenwerke A.-G.
Nocoń.

Fürst von Donnersmarcksche Generaldirektion
Winkler Pawlik

Fürstlich Plessische Generaldirektion
Skolik Filak

Staatliche Bergwerke
Wiora Rembalski

Gräflich von Ballestremsche Güterdirektion
Maniecki Rainer

Gräflich Schaffgotsche Werke, Ges. m. b. H.
Galwas Sojka

Hohenlohe-Werke Aktiengesellschaft
Owczarek Lubos

Kattowitzer Akt.-Ges. für Bergbau und Eisenhüttenbetrieb
Respondek Heinzel

Oberschlesische Eisenbahn-Bedarfs-Aktiengesellschaft
Goretzki

Oberschlesische Eisenindustrie-Akt.-Ges. für Bergbau und Hüttenbetrieb
Wygraba

Rybniker Steinkohlengewerkschaft
Kozielski Cyran

Schlesische Aktiengesellschaft für Bergbau und Zinkhüttenbetrieb
Thaul Strzelczyk

Steinkohlengewerkschaft Charlotte
Przywara Dziubliński

Vereinigte Königs- und Laurahütte, Akt.-Ges. für Bergbau und Hüttenbetrieb
Pionczyk

Gewerkschaft Waterloo, Steinkohlenbergwerk Eminenz
Neumann Rassek

Staatliche Hüttenwerke
Wiesebach

Dodatek do nr. 64 „Gazety Ludowej“

Autonomja polska a niemiecka.

Autonomja niemiecka.

W przedmiocie autonomji Śląska Górnego wydała Rzesza Niemiecka ustawę z dnia 27 listopada 1920 (dziennik ustaw Rzeszy nr. 226 poz. 78, 85). Brzmi ona: „Ustawa o Śląsku Górnym z dnia 27 listopada 1920. Sejm Rzeszy uchwalił następującą ustawę, którą niniejszem ogłasza się za zgodą Rady Rzeszy. Art. 167 konstytucji Rzeszy otrzymuje następujący ustęp 2 i 3.

W prowincji pruskiej Śląsk Górny odbędzie się, w ciągu dwóch miesięcy po objęciu przez władze niemieckie z powrotem administracji na terytorjum obecnie okupowanem głosowanie stosownie do art. 18 ust. 4 zdanie 1 i ust. 5 nad tem, czy ma być utworzony kraj Śląsk Górny. Jeżeli pytanie będzie potwierdzone, to kraj winien być bezzwłocznie zorganizowany, do czego nie potrzeba dalszej ustawy Rzeszy. Przytem obowiązują następujące postanowienia:

1. Wybrane będzie zgromadzenie krajowe, które winno być zwołane w ciągu trzech miesięcy po urzędowem stwierdzeniu wyniku głosowania, celem ustanowienia rządu krajowego i powzięcia uchwały w przedmiocie konstytucji krajowej. Prezydent Rzeszy wyda ordynację wyborczą, według zasad ustawy wyborczej Rzeszy i ustali dzień wyborów.

2. Prezydent Rzeszy postanowi w porozumieniu z Górnośląskiem Zgromadzeniem Krajowem, kiedy kraj uważany ma być za zorganizowany.

3. Górnośląskie obywatelstwo państwowe nabywają:

a) pełnoletni obywatele Rzeszy, którzy w dniu zorganizowania kraju Śląsk Górny posiadali na jego terytorjum miejsce stałego pobytu lub zamieszkania, z tym dniem;
b) inni pełnoletni obywatele Pruscy, którzy urodzili się na terytorjum prowincji Śląsk Górny i którzy w ciągu jednego roku od zorganizowania kraju oświadczą rządowi krajowemu, że chcą nabyć górnośląskie obywatelstwo krajowe, — z dniem nadejścia tego oświadczenia;
c) wszyscy obywatele Rzeszy, którzy przez urodzenie, uprawnienie albo małżeństwo nabywają obywatelstwo państwowe jednej z osób, wymienionych pod a) i b).

Berlin, 27 listopada 1920.

Prezydent Rzeszy
Ebert.

Minister spraw. wewn. Rzeszy:
Koch.

Powołany w powyższej ustawie i konieczny dla jej zrozumienia art. 18 ust. 4 zdanie 1. i ust. 5. konstytucji Rzeszy niemieckiej brzmi:

„Wolę ludności należy stwierdzić przez głosowanie.“ Art. 18. ust. 5. brzmi:

„Do powzięcia uchwały o zmianie terytorjum, albo o utworzeniu nowego potrzeba trzy piąte oddanych głosów, najmniej jednak większości osób uprawnionych do głosowania. Także wówczas, jeżeli chodzi jedynie o oddzielone części pruskiego powiatu rządowego, obwodu bawarskiego, albo odpowiedniego powiatu administracyjnego w innych krajach, należy stwierdzić wolę ludności całego powiatu, który wchodzi pod uwagę. Jeżeli między terytorjum oddzielić się mającem a całym powiatem nie zachodzi związek terytorjalny, może być wola ludności terytorjum oddzielić się mającego uznana jako wystarczająca, mocą osobnej ustawy Rzeszy.“

Jak się z powyższego okazuje, ustawa Rzeszy Niemieckiej z dnia 27. listopada 1920

1. nie nadaje bynajmniej Śląskowi Górnemu autonomji, lecz zawiera jedynie obietnice autonomji.

2. obiecuje autonomję pod tylu i takimi warunkami, że autonomja nigdy ziścić się nie może.

Warunki mianowicie, pod któremi autonomję obiecuje, są następujące:

a) objęcie przez władze niemieckie z powrotem administracji na terytorjum obecnie okupowanym (jeżeli więc choćby część tego terytorjum przypadała Polsce, to przyrzeczenie autonomii jest nieważne).
b) Przeprowadzenie osobnego głosowania nad tem, czy Śląsk G. ma otrzymać autonomję, tak jakby Rzesza niem. nie wiedziała, że Śląsk G. tej autonomii stanowczo żąda.
c) Za autonomją musiałaby się oświadczyć większość aż trzech piątych oddanych głosów, najmniej jednak większość osób uprawnionych do głosowania.
d) Ustawa mówi o głosowaniu w prowincji. Śląsk Górny, tymczasem granica tej prowincji nie jest ustalona, bo Prusy w ustawie pruskiej z 14. października 1919 zastrzegły sobie definitywne ustalenie granic po plebiscycie. Prusy więc mogłyby utworzenie osobnego kraju górnośląskiego z łatwością udaremnić, nie wydając dodatkowej ustawy o granicach Śląska G. w ciągu dwóch miesięcy, przeznaczonych do głosowania nad jego autonomją lub też granice jego zmieniać dowolnie.
e) Warunkiem głosowania nad autonomją jest wreszcie osobna ustawa wyborcza, któraby zawierała bliższe przepisy o głosowaniu, o osobach uprawnionych do głosowania, o gwarancjach wolności głosowania i t. p.

Taka ustawa dotychczas nie została wydana. Rząd Rzeszy Niem. może więc z łatwością głosowanie nad autonomją, a zatem całą autonomję udaremnić, jeżeli w terminie dwóch miesięcy, który jest dla głosowania przeznaczony projektu odnośnej ustawy do sejmu Rzeszy nie wniesie, albo jeżeli się postara, żeby wniesiony przez niego projekt nie został w tym terminie uchwalony.

Tak więc autonomja niemiecka dla Górnego Śląska jest tylko pustem mamidłem, obliczonem na naiwność i łatwowierność ludu śląskiego.

Autonomja polska.

Autonomja polska dla Śląska Górnego jest wyrazem życzeń i woli ludu górnośląskiego. Projekt autonomji dla Śląska Górnego opracowała mianowicie Komisja złożona z przedstawicieli wszystkich polskich partji politycznych na Śląsku Górnym, oraz przedstawicieli „Oberschlesische Volkspartei“, powołana przez Polski Komisarjat Pleb. w Bytomiu. Projekt ten bez zmian został uchwalony jednogłośnie przez Sejm Rzeczpospolitej Polskiej dnia 15 lipca 1920 r. i ogłoszony w dzienniku ustaw Rzeczpospolitej nr. 73 poz. 497.

Co ustawa ta ludowi górnośląskiemu przynosi?

Przynosi mu ona odrazu bez głosowania autonomję, samorząd tak pełny, jakby G. Śląsk był pół niezawisłem państwem. Daje ona Śląskowi Górnemu własny sejm z rozległem ustawodawstwem, własny rząd, własne sądownictwo administracyjne, własny skarb. Przyznaje mu ważne przywileje walutowe i w dziedzinie kolejnictwa. Przeprowadza ściśle zasadę: „Śląsk Górny dla Górnoślązaków.“

Ponieważ ustawa ta jest zbyt obszerna (liczy 45 artykułów) musimy się ograniczyć do przytoczenia zasadniczych postanowień. Podajemy je jednak w pełnem brzmieniu, ażeby każdy mógł je porównać z postanowieniami ustawy niemieckiej i sam wyrobić sobie zdanie, jakie korzyści będzie miał Śląsk Górny przez przyłączenie do Polski. Tekst ustawy wraz z objaśnieniami wydał Wolny w broszurce p. t. „Autonomja Śląska“ (nakładem K. Miarki).

Przytoczone poniżej przepisy zasadnicze podane są dla ułatwienia ich zrozumienia nie w porządku artykułów, lecz w zestawieniu systematycznem według materji, których dotyczą:

Ustawa Konstytucyjna z dnia 15 lipca 1920 zawierająca statut organiczny Województwa Śląskiego.

(Ogłoszona w Dzienniku Ustaw Rzeczpospolitej Polskiej nr. 73 poz. 497).

Terytorjum autonomiczne Województwa Śląskiego.

Art. 1.

Województwo Śląskie będzie obejmowało wszystkie ziemie śląskie przyznane Polsce, czy to ze Śląska Cieszyńskiego, czy też na mocy art. 88 Traktatu Wersalskiego z Niemcami z 28 czerwca 1919 r. (Dz. Ustaw z 26 kwietnia 1920 roku. Nr. 35 poz. 200).

Województwo śląskie będzie nieodłączalną częścią składową Rzeczypospolitej Polskiej i będzie posiadało prawa samorządne stosownie do przepisów niniejszego statutu organicznego.

Własny Sejm Śląski.

Pierwszy Sejm Śląski jako konstytuanta.

Art. 13.

Pierwszy Sejm śląski będzie wybrany w głosowaniu powszechnem bezpośredniem, równem, tajnem i stosunkowem. Na każde 25 tysięcy mieszkańców będzie przypadał jeden poseł.

Zadaniem konstytuanty uchwalenie wewnętrznego ustroju.

Art. 14.

Sejm Śląski uchwali ustawę o wewnętrznym ustroju Województwa Śląskiego. Ustawa ta określi szczegółowo skład Śląskiego Sejmu wojewódzkiego, ordynację wyborczą i prawo wyborcze do tego Sejmu, sposób uchwalania i ogłaszania ustaw śląskich, ewentualne zaprowadzenie referendum ludowego, prawo Sejmu do wykonywania kontroli nad działalnością rady wojewódzkiej, zwłaszcza zaś prawo Sejmu do zwracania się z interpelacjami do wojewodów i do rady wojewódzkiej, prawo Sejmu do urządzenia ankiet lub do delegowania specjalnych komisji w obrębie ustawodawstwa śląskiego i administracji śląskiej, czas trwania mandatu wybieralnych członków rady wojewódzkiej, zakres działania i ustrój Izby obrachunkowej śląskiej i inne ważniejsze kwestje ustroju Sejmu Śląskiego, Rady Wojewódzkiej i jej departamentów administracyjnych, śląskiego urzędu wojewódzkiego i innych urządzeń śląskich.

Ustawodawstwo Sejmu Śląskiego i wyłączne ustawodawstwo.

Art. 4.

Dla ustawodawstwa Sejmu Śląskiego są zastrzeżone sprawy następujące:

1. Ustawodawstwo o używaniu języka polskiego i niemieckiego w służbie zewnętrznej wszelkich cywilnych władz i urzędów na obszarze Śląska.
2. Ustawodawstwo o ustroju śląskich władz administracyjnych i samorządzie powiatowym i gminnym, tudzież podział administracyjny Śląska.
3. Ustawodawstwo sanitarne w zakresie hygieny publicznej i samorządowych urządzeń sanitarnych z wyjątkiem przepisów o zwalczaniu chorób zaraźliwych i zaraz zwierzęcych.
4. Ustawodawstwo o organizacji sił policyjnych i żandarmerji.
5. Ustawodawstwo o policji budowlanej, ogniowej, drogowej i o utrzymanie dróg lądowych.
6. Ustawodawstwo w zakresie szkolnictwa ogólnokształcącego oraz zawodowego wszelkich typów i stopni.
7. Ustawodawstwo w sprawach wyznaniowych, z wykluczeniem spraw kościelnych wchodzących w zakres polityki zagranicznej (konkordat).
8. Ustawodawstwo o zaopatrzeniu ubogich i o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa.
9. Ustawodawstwo we wszystkich sprawach, których przedmiotem jest ustawowa organizacja zawodowa rolnicza, organizacja kredytu rolniczego, komasacja gruntów, wytwórczość rolnicza lub leśna oraz naprawianie i używanie przeznaczonych na nie obszarów, jako to leśnictwo, polowanie, rybołóstwo, chów bydła, ochrona pól (policja polowa) i zarządzenia celem tępienia szkodników rolnych i leśnych.
10. Ustawodawstwo o melioracjach rolnych.
11. Ustawodawstwo wodne, łącznie z ustawodawstwem o budownictwie wodnem z wyjątkiem ustawodawstwa o sztucznych drogach tudzież regulacji rzek żeglownych i granicznych.
12. Ustawodawstwo o zaopatrzeniu ludności śląskiej w energję elektryczną dla celów prywatnych i publicznych.
13. Ustawodawstwo o kolejach drugo- i trzeciorzędnych (lokalnych) oraz o komunikacji elektrycznej i motorowej.
14. Ustawy przeciwko lichwie, tudzież ustawodawstwo zmierzające do ukrócenia spekulacji na każdem polu (spekulacji nieruchomościami, skup towarów, kwestja mieszkaniowa itd.)
15. Ustawodawstwo w sprawie zakładów użyteczności publicznej wzgl. w sprawie robót publicznych, dokonanych na koszt Skarbu Śląskiego, tudzież w sprawie dotowanych z Skarbu śląskiego spółek akcyjnych lub kooperatyw.
16. Ustalenie dorocznego budżetu śląskiego i zatwierdzenia zamknięć rachunkowych, zaciąganie pożyczek wojewódzkich, zbywanie, zamiana i obciążanie nieruchomego majątku wojewódzkiego i przejęcie gwarancji przez Skarb śląski.
    Sprzedaż publiczna rent i innych obligacji wojewódzkich śląskich może być dokonywaną poza granicami Śląska tylko za zezwoleniem Ministerstwa Skarbu.
17. Nakładanie podatków i opłat publicznych śląskich stosownie do przepisów ustawy przewidzianej w art. 5.

2. Dział z prawa ustawodawcze

a) Ustawodawstwo przekazane przez Sejm Rzeczpospolitej i ustawodawstwo w sprawach cywilnych i karnych.

Art. 6.

We wszystkich sprawach, niezastrzeżonych dla Śląska, jest ustawodawstwo śląskie właściwe, o ile województwo śląskie jest wyraźnie wyjęte z pod zakresu działania odnośnej ustawy państwowej.

Ustawodawstwo śląskie będzie jednak zawsze uprawnione do wydania przepisów cywilnych i karnych w sprawach zastrzeżonych dla ustawodawstwa śląskiego.

b) Ustawodawstwo o ubezpieczeniu socjalnem i zaopatrzeniu wojennem.

Art. 7.

Ustawodawstwo o zabezpieczeniu socjalnem i o zaopatrzeniu inwalidów wojennych, tudzież wdów i sierót wojennych jest rzeczą Sejmu Śląskiego tak długo, dopóki ustawodawstwo państwowe nie zapewni klasie robotniczej względnie inwalidom, wdowom i sierotom wojennym całej Rzeczypospolitej Polskiej lepszego lub przynajmniej takiego samego zaopatrzenia, co ustawy na Śląsku obowiązujące.

c) Prawo głosu w sprawach ogólno-państwowych.

Art. 8.

Zgody Sejmu śląskiego będzie wymagało:

1. Wszelkie ograniczanie ilościowe wytwórczości przedsiębiorstw śląskich w dziedzinie produkcji

Ciąg dalszy na czwartej stronie.

Obwieszczenie.

Biura głosowania, nazwiska przewodniczących i członków tytularnych i pomocników w obrębie miasta Katowic.

Okręg wyborczy nr.	Do biura głosowań należą ulice	Lokal wyborczy	a) przewodniczący b) zastępca	Członkowie tytularni	Pomocnicy
1	Pocztowa Jana Owocowa Poprzeczna	Dom urzędowy, ul. Młyńska nr. 4 I. wyjście z dołu na prawo	a) Beszczyński Stanisław b) Breslauer Eduard	Majcherczyk August Myk Johann sen.	Wrona Roman Rduch Emanuel Königer Richard Watzlawik Adolf
2	Dyrekcyjna Sedana Zamkowa Plac Fryderyka Warsztat kolejowy poboczny Hohenzollerna Szosa Król. Hucka	Mała sala hotelu „Wiener Hof", ul. Zamkowa 3	a) Arendt Rudolf b) Łubojański Józef	[illegible] [illegible] Antoni	Rychly Theodor Kruppa Theresa Krawczyk Anton [illegible] Józef
3	Holtzego lewa strona (numery parzyste) Kernera	Budynek Dyrekcji Kolejowej, sala posiedzeń II. wchód	a) Oska Franciszek b) Grella Heinrich	Słowinski Keil Erich	Zielosko Marja Biskup Jan Rothkegel Karl Durynek Józef
4	Holtzego prawa strona (numery nieparzyste) Plac przed kościołem Panny Marji Starowiejska Letochy	Katolicki Dom Związkowy Panny Marji przy placu kościelnym Panny Marji 4	a) Przewotka Alfons b) Czaplicki Wincenty	v. Biel Reisch	Huttny Emanuel Skrzipletz Leo Wollny Nytz Paweł
5	August-Schneidera Markgrafa	Pokój towarzystw rest. „Bundeshaus", August-Schneidera 4	a) Nowicki Telesfor b) Gassmann Artur	Pietruszka Józef Kaschtowski Klara	Golaszek Karl Glowania Franc. Rund Victor Utzko Gertrud
6	Ratusza Szkolna Banku Rzeszy Fryderykowska 1—27	Szkoła średnia, Szkolna 7, stary budynek, klasa 22	a) Mann Max b) Czora	Gralla Selma Pietruszka Antoni	Ditterla Maria Woitynek Paweł Okon Józef Kwela Antoni
7	Pawła Stillera lewa strona (numery parzyste)	Restauracja „Paulsgarten", ulica Pawła 9	a) Siwietz b) Dittmer August	Slosarczyk Teodor Scholz Johann	Stroda Karol Malnka Jan Urbanczyk Bruno Behring Gertrud
8	Stillera prawa strona (numery nieparzyste) Haasego	Kawiarnia „Rheingold" ul. Fryderyka 22	a) Koschek Ignatz b) Kowollk Paweł	Heidenreich Johann Szwadzba Mikołaj	Sowada Ida Globlsch Józef Baron Franciszek Gorski
9	Graniczna Cegelniana Freiligrata Droga wzdłuż kolei Droga przy starem ewang. cmentarzu Uhlanda Eichendorffa	Sala restauracji „Elskeller", Fryderyka 69	a) Dembinski Paweł b) Dollmann Julius	Komik Wiktor Ritzmann Franz	Sowa Nytz Jan Kirchner Valerie Halm Marie
10	Fryderyka od nr. 28—70 lewa strona (numery parzyste)	Sala komun. ewang. domu związkowego, ul. Banku Rzeszy 8	a) Pokorny Julius b) Furtok August	Hundt Luise Gill Szczepan	Sogalla Elly Boehm Berthold Nowicki Stefan Ziętak
11	Fryderyka od nr. 29—71 prawa strona (numery nieparzyste)	Restauracja Schibalski, ul. Fryderyka 63a	a) Rollnik b) Rieve Hugo	Kunsdorf August Rudzka	Bama Wojciech Sliszka Alojzy Plecha Teodor Janotta Max
12	Emy	Restauracja „Volksgarten", ulica Emmy 27	a) Arendt Emma b) Thomanek Józef	Glombitza Franz Ferda Karol	Trzionita Franz Allmann Max Kruczek Jakób Skibowna Gertruda
13	Karbowa	Restauracja Greulich, Karbowa nr. 3	a) Kowollk Jan b) Komorek Johann	Związek Jan Schilder Fritz	Drapacz Piotr Adamus Paweł Breitkopf Franz Welchholz Bruno
14	Flurstrasse Bergstrasse Friedensstrasse Rutgera Schenkendorfa Holtei'a prawa strona (numery nieparzyste)	Restauracja „Zur Eisenbahn", ul. Holtei'a 15	a) Wendt Fritz b) Szyperska Aleksandra	Lubowski Else Jelen Józef	Hauke Frieda Franke Hugo Kowollk Karol Kita Paweł
15	Holtei'a lewa strona (numery parzyste)	Szkoła budowlana (Baugewerkschule) part. klasa 21	a) Paedzierny Karol b) Noglinski Wilhelm	Krason Ludwik Schauder Werner	Lubina Jan Suchy Jan Goepfert Georg Plachner Karoline
16	Gustaw-Freytaga	Wyższa szkoła realna, Prinz Heinrichstrasse	a) Clommer Johann b) Beszczyński Wiktor	Pistory Else Szyperska Jadwiga	Dawid Johann Kolossek Josef Suchy Wilhelm Kempny Józef
17	Gutenberga Charloty Królowej Luizy	Szkoła ludowa Prinz Heinrichstr. klasa 2, part.	a) Olszowka Jan b) Kutowski Paul	Olszowka Michał Peschel Gertrud	Michalik Bartkowiak Schöffer Karl Stachon Grete
18	Heinzla lewa strona (numery parzyste)	Restauracja „Kattowitzer Festsale" ul. Heinzla 3	a) Riehly Franz b) Szaflik Baltazar	Hauke Marie Botta Jan	Kontny Gerhard Schmal Hildegard Smiłowski Alojzy Wiosna
19	Heinzla prawa strona (numery nieparzyste)	Dom administracji Ks. Pszczyńskiego, ul. Bernharda 46, pokój nr. 2	a) Brzeskot Jan b) Cepernik Paul	Ceglarski Stanisław Betschler Käte	Sodowski Franciszek Kołodziej Letzel Eugenie Kuntz Otto
20	Sachsa Dürera	Restauracja „Prinz Heinrich-Garten, Prinz Heinrichstr. 1	a) Fischke August b) Joks Marjan	Kiehr Richard Knast	König Emmi Strohmeier Hilde Lattka Jan Skibowna Elżbieta
21	Prinz Heinrich	Sala „Christliches Hospiz", Prinz Heinrichstr. 17	a) Skiba Bernhard b) Schmiegel Johann	Szyperska Halina Wawrzik Teodor	Pleszka Jan Suchy Józef Pitlok Georg Golisch Anastasie
22	Beaty nr. 1—20	Restauracja Jablonka, Andrzeja 1	a) Munzer Eduard b) Kowalczyk Tomasz	Konigsberger Max Pietruszka Wanda	Sissel Richard Willner Regina Mrowiec Franciczek Boidela Wilhelm

Okręg wyborczy	Do biura głosowań należą ulice	Lokal wyborczy	a) Przewodniczący b) zastępca	Członkowie tytularni	Pomocnicy
23	Mauve, Nottebohm	restauracja „Andreashalle" ul. Andrzeja 3	a) Willim Paweł b) Brisnitz Paul	Nowak Restel Alfred	Sekula Franciszek Szymkowiakówna B Kutscha Hubert Scholz Robert
24	Plac Bluchera Scharnhorsta Schilla Zofji	restauracja „Zum Fürsten Blücher" Plac Bluchera nr. 1	a) Schubert Adolf b) Spallek Franc.	Riedel Paul Gwozdzik Walenty	Schwandt Karl Wanjura Gertrud Siwek Piotr Pieczka Franciszek
25	Andrzeja	Sąd II. piętro sala ławników	a) Szymkowiak Antoni b) Haase Wolfgang	Dylla Jan Schinkel Elisabeth	Wezniczka Tomasz Kaletta Otto Jandtke Josef Haase Waldemar
26	Beaty od nr. 21 prawa strona (numery nieparzyste) Kościelna Seidlitza 34	Dom Związkowy, ulica Beaty nr. 49	a) Thienel Paul b) Kita Jan	Karger Marie Mandla Antoni	Hollmann Karl Blei Franz Klakus Wojciech Krawczyk Josef
27	Beaty od nr. 21 lewa strona (numery parzyste) Polna Jahna	restauracja „Bierpalast" ulica Beaty nr. 38	a) Kalinowski Józef b) Beine August	Kruk Franciszek Roskosch Franz	Mai Jan Okoń Zofia Beigel Klara Kaschek Franz
28	Wiktorji Gneisenau	restauracja „Monopol Pils" ulica Andrzeja naz. Wiktorji	a) Ramin Ferdinand b) Szabik Jan	Wehowski Max Muller Franciszek	Pelj Richard Ewalz Lelen Bartosz Jerzy Czaja Wilhelm
29	Zielona (Grünstrasse)	restauracja Horak, ulica Mikołowska nr. 19	a) Dra. Hyllowa b) Kandziora Paul	Gurok Munch Anna	Sieron Franciszek Czogalla Emanuel Machinek Gottfried Süssmann
30	Hardenberga Lutzowa Mikołowska 1—30	restauracja „Bürgerhof", ulica Mikołowska nr. 5	a) Vogt Conrad b) Czakański Józef	Altmann Josef Fellert Ignacy	Mader Fritz Neugebauer Georg Szymura Fryderyk Deloch Antoni
31	Mikołowska 31 do końca	restauracja „Stara Strzelnica" ulica Mikołowska nr. 50	a) Kuczera Robert b) Schlesinger	Wollny Ryszard Wrobel Paul	Zuber Brzowski Wrzeciono Karl Stanitzek Paul
32	Jorka Kamienna Moltkiego	restauracja Juliusburger, ulica Kamienna nr. 9	a) Pinkus Salo b) Krzempek Józef.	Brescher Johann Gruschka Paweł	Janisch Johann Czech Viktor Klein Karol Muschalik Josef
33	Ogrodowa Fabryczna	rzeznia miejska, ulica Ogrodowa pokój dla badania trychin	a) Pakulla Franz b) Ewert Albert	Dylla Paweł Bielsch Marta	Mondry Jan Stromywilk Szczep. Ulbrich August Scheithauer Grete
34	Mikołowski plac Następcy tronu Aleja Cesarza	szkoła „Hilfsschule", ulica Nast. tronu, dom poboczny na lewo	a) Langensiepen Hermann b) Zając Paweł	Reimann Monika Krawczyk Marja	Krompietz Karl Röder Wilhelm Swoboda Kandora Adam
35	Strzelnicza Wrangla	restauracja „Promenadenrestaurant" ulica Mikołowska nr. 44	a) Malcharek August b) Herud Ignac	Waniek Józef Braier Georg	Skupin Wilhelm Janik Josef Freitag Gertrud Muller Richard
36	Kleista Seydlitza Hohenlohe	sala Domu Związkowego przy kościele św. Piotra i Pawła, ulica Hardenberga nr. 21	a) Friemel Adolf b) Poliwoda	Wieder Hans Kowandy	Meisner Max Scholz Georg Gora Janus Aleks
37	Młyńska Ruppella	Hotel Klemenz, ul. Młyńska nr. 28	a) Kubitza Ryszard b) Bittner Rudolf	Wilk Jan Pohl Margarete	Szczygiel Jan Mackon Tomas Ulbrich Rudolf Bilgenroth Hedwig
38	Stawowa Grundmanna, strona prawa (numery nieparzyste)	szkoła ludowa, ulica Stawowa, na dole klasa nr. 7	a) Reichmann Karl b) Rzepka Michał	Dr. Mittmanowa Ludwitz	Jablonka Richard Mittmann Marta Waschek Josef Gawlitza Anton
39	Grundmanna, strona lewa (numery parzyste) Plac Wilhelmowski Werdera	Liceum, ulica Grundmanna sala gimnastyczna	a) Rak Kazimierz b) Scharff Franz	Lewandowska Helena Sössmann Johanna	Olejniczak Klara Jeleń Paweł Zimmer Bruno Muller Johanna
40	Bismarka	restauracja „Tichauer Spezial-Ausschank", ul. Grundmanna nr. 29	a) Perl Hans b) Grzondziel Franz	Roeder Grete Wosch Josef	Glaser Luzie Glaser Salo Wieczorek August Wyplor Mikołaj
41	Karola Meistera Plac Thiele-Winklera	restauracja „Fürstenbräu", ulica Meistera 8	a) Muller Szczepan b) Müller Georg	Zając Teodorja Metz Marta	Talstra Cieslik Ludwik Zipper Johann Hohler Anna
42	Augusty Goethego	szkoła ludowa, ulica Augusty pokój 1 kl. 7a	a) Rosemann Friedrich b) Klima Jan	Grunbaum Helene Herok August	Hartmann Helene Reichmann Fritz Sojka Wiktor Broll
43	Roona Lessinga	Liceum, ulica Grundmanna, Aula	a) Pakulla Karol b) Tebel Josef	Ciba Klemenz Breiter Ernst	Schott Anton Czakanski Alfred Scherner Anton Pajonk Paul
44	Schillera, lewa strona (numery parzyste)	Gimnazjum, wchód z ulicy Schillera, sala gimnastyczna	a) Sachs Isidor b) Czakański Franciszek	Kostorz Franciszek Wycisk August	Wittor Emanuel Fiedler Max Patalong Gruszka Julia
45	Schillera, prawa strona (numery nieparzyste) [illegible]	Bóżnica, sala posiedzeń ulica Augusta Schneidera nr. 9	a) Pakulla Heinrich b) Hadamczyk Paul	Sewer Josef Gabriel Viktor	Vogel Juliusz Feifert Maria Nordmann Agnes Hoffmann Else

Katowice, dnia 4 marca 1921 r.

Komitet Parytetyczny.

Maska. **Wanjura.** **Zając.** **Koschek.**

węgla, hutnictwa, wyrobów chemicznych, cementu i innych gałęzi produkcji, zatrudniających na Górnym Śląsku conajmniej tyle robotników, co odpowiednie przedsiębiorstwa innych dzielnic Polski, razem wziętych.

a) Wprowadzenie podatków od produkcji lub monopolu na węgiel, wyroby hutnicze, wyroby chemiczne, cement i inne gałęzie produkcji zatrudniające na Górnym Śląsku conajmniej tylu robotników, co odpowiednie przedsiębiorstwa w innych dzielnicach Polski razem wziętych.

Podatek handlowy lub podatek konsumcyjny nie będzie uważany za podatek od produkcji.

Dnia 5. marca rb. uchwalił Sejm Rzeczypospolitej Polskiej do tego artykułu następujący dodatek: „Wnioski o zmianie ustaw, dotyczących górnictwa, przemysłu, handlu i rękodzieł, obowięzujących w województwie śląskiem z chwilą przejęcia Śląska Górnego przez Polskę mogą nastąpić tylko za zgodą Sejmu śląskiego“.

Własny Rząd.

Wojewoda i Rada Wojewódzka.

Art. 24.

Naczelnymi organami administracji województwa śląskiego są wojewoda i rada wojewódzka.

Art. 25.

Rada wojewódzka składa się z wojewody śląskiego i tegoż zastępcy i pięciu członków wybranych w głosowaniu stosunkowem przez Sejm Śląski. Przepisy o sposobie wyborów tych członków uchwali Sejm Śląski.

Wojewodę i jego zastępcę mianuje Naczelnik Państwa na wniosek Rady Ministrów.

Naczelnik Państwa może na wniosek Rady Ministrów zwolnić z urzędu wojewodę i jego zastępcę z prawem do emerytury.

Mianowanie urzędników.

Art. 26.

Wojewoda mianuje, odwołuje i przenosi wszystkich niższych i średnich urzędników podlegających mu władz państwowych na Śląsku, oraz przedstawia Naczelnikowi Państwa przez prezydenta ministrów, względnie odpowiednim ministrom nominację lub odwołanie wyższych urzędników tych władz.

Urzędnikami — Górnoślązacy.

Ustanow. z dnia 8. marca br. postanowił Sejm Rzeczypospolitej w uzupełnieniu statutu dla Województwa śląskiego co następuje: Urzędnicy państwowi, urzędujący w województwie śląskiem, powinni w zasadzie pochodzić z województwa śląskiego. Przy obsadzaniu urzędów administracji państwowej na obszarze województwa śląskiego, mają przy równych kwalifikacjach pierwszeństwo urzędnicy, pochodzący z Województwa. Zatrudnieni w administracji państwowej i przedsiębiorstwach państw. Województwa śląskiego nie mogą zostać przeniesieni do innych dzielnic Rzeczypospolitej Polskiej wbrew swej woli, tylko wtedy, jeżeli tego wymaga koniecznie interes wydoskonalenia, albo przeważający interes służby państwowej.

Własne sądownictwo administracyjne.

Art. 39.

Ustawa śląska ustanowi w miejsce sądów niemieckich i pruskich a względnie austriackich, które nie są sądami zwyczajnemi, sądy administracyjne z właściwością, aż do ujednostajnienia danego prawodawstwa dla całej Polski.

Celem bezzwłocznego utworzenia śląskiego Trybunału administracyjnego wyda tymczasem Rada Wojewódzka stosowne przepisy przejściowe.

Własny skarb.

Art. 5.

Zakres spraw Sejmu śląskiego w dziedzinie skarbowości, a zwłaszcza stosunek systemu podatkowego śląskiego do systemu podatkowego państwowego i wzajemny stosunek administracji państwowej i śląskiej będą ustalone w równobrzmiących ustawach: państwowej i śląskiej. Projekt tych ustaw będzie ułożony przez Radę Ministrów w porozumieniu z Radą Wojewódzką.

Dochód z podatków i opłat pobieranych ze Śląska wpływać będzie do skarbu śląskiego, który też prowadzi administrację podatkową. Z tych dochodów oddaje skarb śląski na potrzeby ogólnopodatkowe część odpowiadającą liczbie mieszkańców i sile podatkowej Śląska, a obliczona w sposób podany w dodatku. Kwotę należną ustala corocznie Rada Ministrów na podstawie wniosków Rady wojewódzkiej i publikuje swą decyzję wraz z szczególnem uzasadnieniem.

Dodatek do art. 5. — Należy obliczać corocznie:

a—1 ludność cywilną województwa śląskiego,
b—3 ludność cywilna Rzeczypospolitej Polskiej wraz z Województwem śląskiem;
c—3 dochód ogólny skarbu śląskiego z podatków i opłat pobieranych z Śląska, atoli bez dochodu z dodatków do podatków,
d—4 dochód ogólny skarbu Rzeczypospolitej i skarbu śląskiego z podatków i opłat wszelkiego rodzaju bez dodatków do podatków),
5 Skarb śląski zatrzymuje na własne potrzeby część równającą się c/2 + d/2 a/b.
6 Skarb śląski oddaje na potrzeby ogólnopaństwowe część równająca się: c/2 + d/2 a/b.

Przywileje walutowe.

Art. 9.

Wprowadzenie waluty polskiej, jako jedynego prawnego środka płatniczego w Województwie śląskiem nastąpi w drodze porozumienia Ministerstwa skarbu z Radą wojewódzką, a względnie z tymczasową Radą wojewódzką. W powyższy sposób zostanie ustalony sposób przejścia na walutę polską, przyczem będą obowiązywały przepisy art. 10.

Art. 10.

Znaki pieniężne w walucie niemieckiej, znajdujące się w posiadaniu ludności Województwa śląskiego, nie będą podane przymusowemu wykupowi na rzecz skarbu państwa, będą natomiast traktowane na równi z innemi walutami zagranicznemi i jako takie dopuszczone do transakcji bankowych i giełdowych.

Przepisy artykułu 2 ust. z dnia 20. list. 1919 o walucie w obrębie b. Dzielnicy pruskiej, według którego wszystkie zobowiązania w markach niemieckich winne znajdą w Województwie śląskiem zastosowania.

(Oprócz tego przypominamy wydane w tych dniach zarządzenie w sprawie wywozu wszelkich w walucie niemieckiej, dopóki władze górnośląskie nie uznają tego za zbyteczne. — Red.)

Przywileje kolejowe

Art. 11.

Połączenie administracji kolejowej na terenie województwa śląskiego z administracją kolejową państwową będzie przeprowadzone stopniowo w porozumieniu rządu Rzeczpospolitej z Radą wojewódzką, względnie z tymczasową Radą wojewódzką.

Dotychczasowe ustawy.

Art. 2.

Dotychczasowe prawa i rozporządzenia obowięzujące w dniu wejścia w życie niniejszego statutu w granicach Śląska, pozostają w mocy nadal, o ile nie zostaną zmienione zgodnie z przepisami tego statutu.

Gwarancja autonomji.

Art. 41.

Ustawa, zmieniająca niniejszą ustawę konstytucyjną a ograniczająca prawa ustawodawstwa lub samorządu Śląskiego wymagać będzie zgody Sejmu śląskiego.

Druhowie! Towarzysze!

Jako kierownicy polskich organizacji zawodowych na Górnym Śląsku, odzywamy się do Was w ostatniej chwili przed wiekopomnem głosowaniem ludowem na Górnym Śląsku, aby Wam przypomnieć obowiązek robotnika górnośląskiego.

Od wieków lud górnośląski jest przedmiotem wyzysku kilkudziesięciu kapitalistów magnatów, przedmiotem prześladowczej polityki rządu pruskiego i nasyłanych przez niego tu biurokratów. Wszystkie te żywioły nam obce z Górnym Śląskiem tyle tylko mają wspólnego, że ciągnąc zyski z potu i krwi robotnika i chłopa górnośląskiego, używają rozkoszy tego światu w Berlinie i innych wielkich środowiskach niemieckich.

Rząd niemiecko-pruski zaś aż do zakończenia wojny światowej wyciskał z nas daniny z krwi i z nędznych zarobków naszych dla wzmacniania militaryzmu niemieckiego i podbicia całego światu.

Przegrawszy sromotnie wojnę, za wszelką cenę pragnie utrzymać Górny Śląsk, abyśmy jak niewolnicy zaprzągnięci do jarzma pracowali dniem i nocą w krwawym pocie czoła na opłacania niemieckich ciężarów wojennych.

W Palmową niedzielę robotnik i chłop górnośląski zostanie panem swej ziemi i wyzwoli się z pod jarzma niewoli i od wiecznego wyzysku prusko-niemieckiego.

W przyszłą niedzielę każdy robotnik i każdy chłop górnośląski niech wczesnym rankiem pospieszy do urny wyborczej i odda kartkę z napisem „Polska-Polen.“

Kto na wybory nie pójdzie, kto swoich ospałych krewnych, znajomych i przyjaciół do urny nie zaprowadzi i do oddania kartki za Polską nie skłoni, stanie się zdrajcą sprawy robotniczej, a wszystkie przyszłe pokolenia jako zaprzańca przeklinać go będą.

Wszyscy Druhowie i Towarzysze pochodzący z powiatów zachodnich, a pracujący w obwodzie przemysłowym, powinni już w piątek pospieszyć do swoich rodzinnych wiosek i objaśnić tam ludność, że nasze zwycięstwo jest pewne, a gdyby ludność w tych powiatach nie głosowała zwarcie za Polską, mogłoby ją spotkać najstraszniejsze nieszczęście, mogłaby pozostać przy Niemczech, a odcięta od obwodu przemysłowego, skazana byłaby na gospodarczą śmierć.

Wy zaś, Towarzysze pracy i wspólnicy niedoli robotniczej, którzy urodzeni na Górnym Śląsku opuściliście ten kraj wyzysku niemieckiego i teraz przybyliście do nas, by wziąć udział przy głosowaniu, pamiętajcie o tem, że obowiązuje Was solidarność robotnicza i nakazuje Wam głosować razem z nami za Polską ludową.

Zwycięstwo polskie na Górnym Śląsku jest wyzwoleniem politycznem i społecznem szerokich mas ludowych, zwycięstwo polskie na Górnym Śląsku będzie tryumfem sprawy robotniczej.

Bracia Robotnicy na szaniec! W Niedzielę Palmową jak jeden mąż stańmy do urny wyborczej i zapewnijmy tryumf ludowi górnośląkiemu i pokażmy światu, że tryumf i zwycięstwo Polski zmartwychwstałej na ludzie polskim się opiera.

Bytom, dnia 15-go marca 1921 r.

Zjednoczenie Zawodowe Polskie
Józef Rymer.
Związek Kolejarzy Z. Z. P.
Edmund Wąsik.
Związek Robotników rol. i leśn. Z. Z. P.
Franciszek Maśka.
Związek Górników Z. Z. P.
Michał Grajek.
Oddział Metalowców C. Z. Z. P.
Stanisław Rybicki.
Związek Budowlany Z. Z. P.
Antoni Kowalczyk.
Centralny Związek Zawodowy Polski
Józef Adamek, Antoni Czajor.
Oddział Robotników rol. i leśn. C. Z. Z. P.
Paweł Furgoł.
Związek Metalowców Z. Z. P.
Ignacy Sikora.
Związek Pracowników umysł. Z. Z. P.
Ryszard Lubos.
Oddział Górników C. Z. Z. P.
Józef Wiechula.
Związek Rolników Śląskich
Feliks Kupilas.

Kącik humorystyczny.

Wyrozumiały ojciec.

Gość — Co to znaczy, proszę pana, czy ten smarkacz będzie mnie golił?

Balwierz: — Nie gniewaj się pan, to jest mój syn i ja pozwalam mu się w ten sposób zabawiać, bo dziś są jego imieniny.

Górnoślązaku!

Czy wiesz, co mówi niemiecki robotnik w Westfalji co do plebiscytu?

„Skoro jestem Niemcem, nakazuje mi narodowość moja, oddać głos mój Niemcowi. Niezrozumiałbym jednak tego Polaka, któryby oddał głos za Niemcem.

Głosować za Polską,

to jego obowiązek honorowy.“

Tak mówią Niemcy westfalscy do emigrantów.

Spamiętaj to sobie Górnoślązaku!